РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 GRAND ST. JERSEY CITY, N. J.

Урядовий орган Українського Народного Союза -- "SVOBODA" -- Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXVI. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., субота 2-го марта 1918. Ч. 26. VOL. XXVI. JERSEY CITY, N. J., Saturday, March 2, 1918. No. 26.

НАСТУП НІМЦІВ В РОСІЇ ТРИВАЄ ДАЛЬШЕ.

Німці здобули в Минску 2.000 машин. крісів і 50.000 карабінів.

Чічерін наслідником Троцького і головою нової російської мирової делєгації.

Японія має намір обсадити своїми війсками східну Сибір.

ВІСТИ З УКРАЇНИ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on March 1, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

НАРОДНИЙ СЕКРЕТАРІЯТ УКРАЇНИ ВИСИЛАЄ ДЕЛЕҐАЦІЮ ДО БЕРЕСТЯ ЛИТОВСЬКОГО.

ЛОНДОН, 28. лютого. — Бездротна телеґрама російська з дня 27. лютого доносить:

„Делеґати народнього секретаріяту України находять ся в дорозі з Киева до Берестя Литовського. Вони підпишуть мировий договір, який був заключений з давнійшою київською Радою (Українською Центральною Радою)".

Війна проти Росії.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on March 1, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

НА УКРАЇНІ НІМЕЦЬКО-УКРАЇНСЬКІ ВІЙСКА ЗАНЯЛИ КОРОСТИШІВ І БЕРДИЧІВ.

На північи від Дорпата полонено два російські полки.

БЕРЛІН, 27. лютого. — **Німецькі війска посунули ся на північ від Дорпату, беручи в полон два російські полки.**

На Україні німецько-українські війска посувають ся на схід і на полудне від Житоміра.

Урядовий звіт німецького головного штабу звучить:

„Армія ґен. Айхгорна: На північ від Дорпату (Юрієва) наші війска полонили два російські полки, які находили ся у відвороті.

„Армія ґен. Лінзінґена: На Україні розігнано з втратами неприятельський батальон, який ставив опір нашим війскам підчас маршу коло Коростишева (30 км. на схід від Житоміра). На полудне від Житоміра наші війска дійшли до Бердичева. (Коростишів і Бердичів лежать уже в київській ґубернії).

„В Кременци, на полудне від Дубна, наші війска полонили штаб російської дивізії і 200 Москалів".

Большевицькі війска опорожнили Смоленск і Оршу.

ЛОНДОН, 27. лютого. — Вчерашна петроґрадська телеґрама доносить, що німецькі війска, які оперують в околиці Пскова, віднесли ся зі запитом до ґен. Гофмана, чи на случай принятя Росією мирових услівій вони мають дальше наступати. Ґен. Гофман дав на те потакуючу відповідь.

Місто Борисов, 60 миль на північний схід від Минска, находить ся в німецьких руках. **Оршу і Смоленск большевицькі війска опорожнили.**

Пізнійша телеґрама доносить:

„Вісти про відобранє Пскова прийшли були з міста Луґи (85 миль на полудневий захід від Петроґраду), яке правдоподібно ще находить ся в руках російських війск.

„Останні події вказують, що Німці мають намір заняти Петроґрад.

„Проби Німців, щоби заняти Вітебск, стрінули сильний опір. Неприятель мусів уступити назад. Воєнні матеріяли з Орші і других поблизких місцевостий вдало ся перевезти. Зелізничий міст над рікою Березиною знищено.

В Минску здобуто 2.000 машинових крісів і 50.000 карабінів.

БЕРЛІН, 28. лютого. — **Після донесеня німецького головного штабу перебіг воєнних операцій є правильний.**

Урядовий рапорт німецького головного штабу звучить:

„На східнім фронті: Воєнні операції відбувають ся правильно дальше. В Естонії четвертий естонський полк перейшов на сторону Німців і піддав ся під німецьку команду, щоби очистити край з бандитів.

„В Минску (занятім Німцями 21. лютого) здобуто 2.000 машинових крісів і 50.000 карабінів".

Місто Луґа в руках Німців.

ЛОНДОН, 28. лютого — Петроградська телеграма з 27. лютого доносить, **що з Луґи одержано вістку, що німецькі відділи один або два дні тому назад війшли до міста.**

Російські війска, які вислано проти Німців, звернули ся в напрямі головного зелізничого шляху і заняли три малі стації у віддаленю 12 миль від Пскова. В околиці Пскова Москалі нагромаджують великі війска. Зелізничі робітники орґанізують здовж лінії відділи до підїздової боротьби.

Російські війска ставлять опір коло Орші.

Вісти зі Смоленска доносять, що Німці стрінули сильний опір зі сторони російських війск у віддаленю 16 верств від Орші і були приневолені до відвороту. Німецькі війска роблять зусиля переправити ся через ріку Березину, щоби приготовити ся до наступу на Оршу і Гомель. Війска „червоних сторожий", нагромаджені коло місцевости Крупки, не позволяють німецьким війскам посунути ся в напрямі Орші.

Після звіту, виданого Смольним Інститутом (головна квартира большевиків), через цілу середу вела ся дальше битва о посідане міста Пскова, **а телеграма з Луґи подала вістку, що місто Псков опинило ся остаточно в руках Німців.**

Наступ німецьких війск буде тривати дальше.

ПЕТРОҐРАД, 27. лютого. — **Ґенерал Гофман, головний комендант німецьких війск проти Росії, відповів на телеґраму Криленка, який домагав ся розему оружа, що німецький наступ буде дальше тривати, ДОКИ МИРОВИЙ ДОГОВІР НЕ БУДЕ ПІДПИСАНИЙ І ДОКИ НЕ БУДУТЬ СПОВНЕНІ НІМЕЦЬКІ МИРОВІ УСЛІВЯ.**

Оборона України, Фінляндії, Лівонії і Естонії.

ПЕТРОҐРАД, 27. лютого. — У відповідь на запит Криленка, длячого німецькі війска дальше наступають, коли Росія заявила, що приймає мирові услівя Німеччини, ґен. Гофман повідомив, **що Німеччина буде продовжати свій наступ на підставі свого мирового предложеня — оборони Фінляндії, Лівонії, Естонії і України — доки мир не буде підписаний.**

Відповідь Гофмана скріпляє надію большевиків, що Німці не мають наміру занимати Петроґрад. Натомісць виглядає на правдоподібне, що вони мають намір станути на лінії, яка тягнеть ся від Нарви (100 миль на захід від Петроґраду) до Вітебска (350 миль на полудневий захід від Петроґраду) під позором охорони малих народів.

Німці розстрілюють членів червоної сторожі.

ПЕТРОҐРАД, 27. лютого. — **Німецькі напасники розстрілюють членів червоної сторожі,** як се доносить нинішний звіт центр. екз. комітету „савету".

„Неприятель зоружує увільнених з полону Німців і Австрійців проти правительства робітників і селян, — говорить ся в проклямації, виданій російським правительством. — З боєвого фронту надходять вісти, що російські війска починають тепер лучити ся і ставити опір неприятелеви.

„В сій нерівній боротьбі потече чимало крови, але вона спадає на голови німецьких соціялістів, які позволяють німецьким робітникам іти в однім ряді з Каїнами і Юдами".

В РОСІЇ:

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on March 1, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

БОЛЬШЕВИКИ ВЗИВАЮТЬ ДО БОРОТЬБИ ПРОТИ НІМЦІВ.

ЛОНДОН, 27. лютого. — **Російська революція буде боронити ся проти Німеччини,** говорить урядовий російський звіт, висланий бездротним телеграфом, коли Німеччина відмовила розем оружа.

Звіт звучить:

„Мирова делеґація находить ся в дорозі до Берестя Литовського. Сподіємо ся кождої хвилі одержати вістку, що вона вже прибула до місцевости, назначеної для веденя переговорів, але розему оружа нема. Німецьке правительство формально відмовило розем і німецькі війска дальше наступають.

„Ми є готові підписати отсей примусовий мир. Ми се вже заявили, але є богато признак, що німецькі імперіялісти не бажають мира під теперішну хвилю, але радше безпроволочного здавленя революції робітників і селян.

„Ставлене опору німецьким ордам стало тепер головною задачею революції — опору хороброго, геройського, витривалого і безпощадного. Кожде становище, кожду зелізничу стацію, кожду льокомотиву треба боронити. Неприятелеви треба ставити всякі можливі перепони.

„Наша найбільша сила полягає у великих просторах наших територій. Неприятельські війска, доси дуже слабі, заняли Реваль і Псков. Навіть сам Петроґрад, який є ще досить далеко, не може ніяким чином рішати про долю революції. Правительство народних комісарів може, а коли зайде сього потреба, буде мусіло уступити, буде мусіло збирати свої сили і буде мусіло взивати край, щоби ужив всіх сил для оборони революції. Коли небезпека в Петроґраді стане більша, правительство перенесеть ся до Москви або до якогось иншого міста Росії.

„Коли Німеччина буде дальше продовжати свій рабунковий наступ, задачею правительства буде знищити можність наглої катастрофи зі сторони Німців. Вони роблять зусиля, щоби знищити власть „савєтів", і думають се осягнути, ідучи на Петроград. Сі дороги ми забарикадуємо, чим лише будемо могли. Се є під теперішну пору головна задача хороброго петроґрадського пролетаріяту і його революційного штабу. Але рівночасно ми мусимо поступати так, щоби німецькі ґенерали могли переконати ся, що власть „савєтів" є не лише в Петроґраді, але в цілій державі, на північи, на полудни і по обох сторонах Уралю. Навіть, коли ґенерали вважають дорогу до Петрограду війсковою прогулькою, ми їх мусимо переконати, що вони мусять заняти цілу Росію, заки їм удасть ся знищити власть „савєтів".

„Чи вони будуть мати достаточно війск, щоби перевести таку задачу, коли ми будемо хоробро боронити ся? Ні. Такий крок мусить стрінути невдачу. Чим глибше неприятель запустить ся в Росію, тим певнійше наступить вибух революції в Німеччині. Треба терпеливости і витривалости.

„Перші знаки переполоху, спричинені грабіжним походом Німеччини, становлять не нові події. Боягузи утікають і роблять місце хоробрим, які сотками і тисячами горнуть ся до оборони соціялістичної вітчини.

„Коли німецькі імперіялісти не мають цїли заключити мира з революцією, то вони переконають ся, що революція знає, як себе боронити".

Німці зорґанізували в Петроґраді поліцію.

ЛОНДОН, 27. лютого. — Коли телеґрами з Петроґраду положенє правдиво представляють, то Німці мали би мало трудности при заниманю Петроґраду при помочи правильного війска.

Російські жовніри зовсім отверто заявляють, що не будуть бороти ся, кажучи: „Ми маємо вже досить боротьби. Коли Німці прийдуть, нехай нас беруть".

Деякі кореспонденти доносять, що загал населеня втратив зовсім охоту і є байдужний. Навіть коли би ставлено якийсь опір, то він не буде мати жадного значіня. Гарні слова провідників большевиків не зможуть закрити дійсного положеня.

„Всякого рода приготованя роблять ся, — доносить кореспондент до „Дейли Експрес". — Не можна однак позбути ся гадки, що облога Петроґраду буде справою чисто технічною, тимбільше, що вже тепер є в Петроґраді чимало Німців у війскових мундурах і цивільних. Також чимало є тут Австрійців. Захованє Німців було доси взірцеве. Вони уникають всяких церемоній, а офіцири, йдучи слідами російських, не носять шабель. По німецьки не говорять вони в піднесенім тоні".

Німці в Петроґраді зорґанізували вже міську поліцію, доносить кореспондент до „Морнінґ Пост".

Чічерін наслідником Троцького.

ЛОНДОН, 27. лютого. — Вісти з Петроґраду доносять, що Лев Троцький відмовив ся їхати до Берестя Литовського підписати услівя піддачі, до якої Ленінови вдало ся намовити центральний екзекутивний комітет „савєту".

Чічерін, новий комісар заграничних справ, і **Зіновєв,** президент петроґрадського „савєту", — оба великі сторонники Леніна, мають бути, як се доносять, головними членами мирової делеґації, яка відїхала до Берестя Литовського.

(Чічерін прибув недавно з Анґлії, де сидів у вязниці за ширенє підбурюючої пропаґанди серед робітників. Урядової вістки про уступлене Льва Троцького з уряду міністра заграничних справ не було, хоч вісти вже від кількох днів доносили, що Троцький з причини поріжненя з Леніном уступив).

Александру Колонтай арештовано.

ЛОНДОН, 26. лютого. — Телеграма доносить, що війска фінського правительства арештували **паню Александру Колонтай,** яка є членицею большевицького кабінету, і инших членів большевицької делеґації, висланої за границю в цїли зорґанізованя міжнародної соціялістичної конференції.

Естонія проголосила незавизимість.

ЛОНДОН, 26. лютого. — **Міська рада Ревалю, занятого в понеділок Німцями, оголосила маніфест, проголошуючи независимість Естонії,** як се доносить петроґрадський кореспондент до „Ексчендж Телеґраф Ко."

Естонія проголосила себе дальше невтральною державою. Провізоричне правительство заборонило горожанам брати якунебудь участь в російсько-німецькій війні. Маєтки, сконфісковані большевиками, будуть безпроволочно звернені давним властителям.

Син саксонського короля має бути королем Литви.

ЦІРІХ (Швайцарія), 27. лютого. — Телеґрама з Дрезден доносить, що ведуть ся переговори в справі союза між Литвою і Саксонією. **Князь Фрідріх Христіян, другий син саксонського короля, мав би зістати королем Литви.**

Переговори вказують на те, що бажанє Поляків в цїли відновленя давного союза Польщі з Литвою не буде сповнене.

(Князь Фрідріх Христіян числить 24 років і є офіцером в саксонській армії).

Американський посол опустив Петроґрад.

ПЕТРОҐРАД, 27. лютого. — **Американський посол, Френсіс, опустив вчера вечером Петроґрад і відїхав в товаристві японського, бразилійського і сіямського посла до Вологди.**

(Волоґда лежить 375 миль на схід від Петроґраду, а 275 на північ від Москви. З Волоґди можуть посли їхати до Архангельска, 400 миль на північ, або до Москви, а відси сибірською зелізницею до Владивостоку.

Протижидівські заворушеня в Галичині.

СТОКГОЛЬМ, 27. лютого. — Жидівське пресове бюро доносить, **що в злуці з протестом Поляків проти злуки Холмщини з Україною прийшло до протижидівських заворушень в Кракові, Львові, Ряшеві і инших містах.** Вирвано вікна, роблено напади на Жидів і їх побивано. У Львові роздавано розкидки, в яких взивано до погрому Жидів.

Японія посилає війска на Сибір.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on March 1, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Японія має намір обсадити східну часть Сибіри.

ВАШІНҐТОН, 28. лютого. — Японія вважає, що через упадок Росії і її капітуляцію перед ворогом є загрожені її інтереси в области її впливів у північній Манджурії. Таксамо Хіни є подібної гадки і приготовляють ся дати поміч для прогнаня російських війск з хінської території.

В урядових японських кругах панує переконанє, що новий російський проблєм сягає дальше ніж охорона воєнних матеріялів, висланих аліянтами і Америкою до Росії, **але що тут входить в гру також охорона японської держави. Вслід за тим Японія має намір перевести воєнні операції, які мали би на цїли займити всю територію на полудне і на схід від пасма гір Становой до побережа Охотського моря та російську часть острова Сахалін.**

Мирові переговори з Румунією.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on March 1, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Центральні держави предложили Румунії свої мирові услівя.

АМСТЕРДАМ, 28. лютого. — Як се доносять телеграми, які тут надійшли з Букарешту через Берлін, австро-угорський міністер загр. справ, **гр. Чернін, подав румунському королеви до відома услівя, на яких центральні держави годять ся заключити мир з Румунією.**

Румунський король зажадав короткого часу, щоби розважити услівя, на що центральні держави й згодили ся.

На мори

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on March 1, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Німецький кружляк „Вольф" затопив 35 кораблів.

БЕРЛІН, 27. лютого. — **Німецький кружляк „Вольф", який повернув до Німеччини по довгій виправі на Тихім, Індійськім і Атлянтійськім океані, знищив що найменьше 35 кораблів.**

Деякі з кораблів, говорить ся в урядовім німецькім звіті, везли транспорти війска і тому топленє кораблів потягнуло за собою також відповідну втрату житя людий.

„Вольф", переводячи поручену задачу, знищив що найменьше 35 неприятельських кораблів торговельних, разом на яких 210.000 тон.

Переважну часть затоплених кораблів становили кораблі анґлійські, яких заступлене новими не може відбути ся в короткім часі.

Між затопленими кораблями находить ся також воєнний японський корабель „Гаруна" о містоті 28.000 тон і один японський або анґлійський кружляк зістав сильно ушкоджений.

"SVOBODA" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper published three times a week: Tuesday, Thursday, and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ESTABLISHED 1893

JOSEPH STETKEWICZ, Chief editor.
BOHDAN DUTKEWYCH, Managing editor.
NICHOLAS D. WELYCHKO, Assistant editor.
ANDREW SAWKA, Business manager.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION:		ПЕРЕДПЛАТА:	
United States:		в Злучених Державах:	
1 year	$3.00	на рік	$3.00
6 months	$1.75	на пів року	$1.75
3 months	$1.00	на 3 місяці	$1.00
In Jersey City and to foreign countries:		В місті Jersey City і за границю:	
1 year	$3.50	на рік	$3.50
6 months	$2.00	на пів року	$2.00
3 months	$1.25	на 3 місяці	$1.25
Single copy 3 cents.		Поодиноке число 3 центи.	

За кожду зміну адреси платить ся 10 центів.

Адреса: SVOBODA, 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Всі моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу "Svoboda".
При висиланю замовлення належить долучити моні-ордер або чек.

Число телефону 498 Montgomery.

AMERICAN ASSOCIATION OF FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERS MEMBERSHIP LABEL

З БІЖУЧОЇ ХВИЛІ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on March 1, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Положенє в Росії і на Україні.

Положенє в Росії дальше ще неясне. Урядових вістий з Петрограду нема, а як деякі, дуже скупі, прийдуть, то на ділі в них нема важнійших інформаций про теперішнє положенє, а тільки вістки про дрібнійші справи.

З инших вістий про теперішнє положенє в Росії виходить, що німецький похід на Петроград і Київ продовжаєть ся безвпинно, хоч вже не з таким поспіхом, як се було спершу. Пояснити се можна не так сим, що большевики петроградські і київські вислали своїх делєгатів для підписаня мирового договору з центральними державами в Берестю Литовськім, як радше тим, що чим дальше, тим терен тяжший до походу з недостачі комунікаційних средств та з уваги на віддалене від головних фронтах магазинів, з огляду на розширене границї, з причини непевности щодо становища Румунії і т. д.

Делєгати большевицькі з Петрограду і з Києва вже імовірно приїхали до Берестя Литовського і з уваги на те Криленко відкликав ся до німецького генерала Гофмана, щоби здержав похід, але сей, як подають депеші, відповів, що здержить аж по підписаню мирового договору та виконаню умов сього договору.

В тих умовах між иншим має бути, що московські війска мають опорожнити Україну, Фінляндію й Естонію, а можливо, що й Білорусь.

Найблизші дни принесуть вісти, як ся большевицька заплутанина розвяжеть ся, але річ певна, що по усуненю війск з України большевики там стратять теперішну власть.

Є в пляні включити Кубанщину до України.

Американський кореспондент нюйорської часоп. „Таймс", Гарольд Віліямс, надіслав телеграму отсього змісту:

Петроград, 25. лютого. На вчерашнім повнім засіданю „савету", на якім ухвалено підписати мировий договір на німецьких услівях мира, дебата була виключена, бо неможливо є вести дебату над справою мирового договору під німецькими багнетами. Великі трудности показали ся при виборі мирових делєгатів до Берестя Литовського. Провідники попередних делєгаций, Жоффе і Троцький, відмовили ся принимати на себе ненависть і остаточно ухвалено вислати Зіновєва і кількох меньше визначних провідників.

Не хочу описувати настрою, який панував при тім закінченю мирової кампанії, на підставі котрої від Росії відлучуєть ся найліпшу частину європейської території.

Товпа покищо не здає собі зі сього справи. Вона є оголомшена шаленим виром подій. Може пізнійше буде спромога пізнати настрій і гадки інтеліґентних Москалів, але не під теперішну пору.

Мирові услівя не надають ся ще до близшого розбираня. Вони є так широко сказані, що большевики, підписуючи їх, підписують може й більше ніж се на зверх представляєть ся. Будучність Естонії і Лівонії є полишена непевности. **Також в мирових услівях нема згадки про правдоподібні границї України, яка можливо не буде сягати дальше на схід як до харківської і катеринославської губернії, але яка можливо з другої сторони — після первісного австро-німецького пляну — буде обіймати Кубанщину і сягати поза Новоросійск, занимаючи всі головні пристани на Чорнім морі.**

На кождий случай Балтійське море стаєть ся німецьким озером. Московщину позбавляєть ся доступу до моря, з вимком Білого моря на півночи. Петроград тратить своє значінє; діло Петра Великого не здійснене.

Нещастє, спричинене сим огидним миром, є так великих розмірів, що навіть уява відмовляє приняти для Росії теперішні услівя мира яко остаточний вислід війни.

Греки чи Шведи?...

Ми вже доносили про одну шопку, яку устроїли були американські Угрорусини. Вони то вислали до Вашінґтону делєгацію, яка представила ся президентови Вілсонови яко делєгація греко-католиків. По зложеню заяви сеї „делєгації греко-католиків" президент Вілсон відізвав ся до неї, що він знає Греків, які є добрим і мудрим народом, і що він (президент) все відносив ся до них з пошаною...

Здавало ся, що ся відповідь президента згаданій делєгації навчить трохи розуму Угрорусинів; здавало ся, що Угрорусини, одержавши такий здоровий поличник від президента найбільшої американської републики, схаменуть ся і поведуть свою народну роботу по властивім національнім шляху; однак всякі сподіваня ще досі не здійснили ся... По одній нефортунній шопці тутешні Угрорусини устроїли другу.

Ото читаємо в „Американскім Русскім Вѣстнику", що братство сокільського відділу ч. 2. „Соединенія", в Гомстед, Па., посьвячувало свій жовто-синий національний прапор.

Угорські Українці прозивають себе Угрорусинами, а в останних часах почали уживати назви „Русини". Кождому відомо, що назва „Русин" є ідентична з назвою „Українець", і кождому відомо, що угорські Русини належать до великого народу українського — хоч деякі Угрорусини від сього відрікують ся. Колиж угорські Русини є Українцями, то можна було сподівати ся, що український синьо-жовтий прапор вони приймуть за свій національний прапор.

Та не так стало ся, як ждало ся. Угрорусини за свій національний прапор приняли прапор жовто-синий. Такого прапора не має ніодин славянський нарід. Одиноким народом у сьвіті, що має жовто-синий прапор, є Шведи, а Шведи прецінь не належать до Славян...

Виходить отже, що Угрорусини є галузию шведської нації; так виходить, бо вони приняли шведський національний прапор за свій.

І знова новий глум, знов нове посьміховище. Так то через нерозвагу провідників приходить ся нераз терпіти цілому народови. Духовні провідники Угрорусинів, греецько-католицькі сьвященики, зробили у Вашінгтоні з угорських Українців — Греків, а народні провідники зробили у Гомстеді з них — Шведів.

До чого то доводить сліпа завзятість!

Два секретаріяти України.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on March 1, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Остання вістка з Петрограду сповіщає, що в Києві вже є новий секретаріят України, який вислав мирову делєгацію до Берестя Литовського підписати тойсамий мировий договір, який дня 9-го лютого підписали делєгати, вислані Українською Центральною Радою. Сей новий секретаріят називає ся „**народний секретаріят України**". Не знаємо, який його склад, але як його іменувала бувша харківська а тепер київська большевицька „українська рада", то вона на ділі не є народна. Український нарід — се головно селянство, бо воно творить 80% населеня України і лише таке представництво чи правительство на Україні може мати право зватись народним, котре заступає передівсім селянство. Большевицька „українська рада" інтереси українського селянства не заступала; вона заступала тільки **інтереси міського робітництва на Україні**. Се робітництво, яке творить яких 15% населеня, отже значну **меньшість**, є московсько-жидівсько-українське і ще з ріжними домішками. Воно може дбати за інтереси робітництва загалї, а навіть кождого зокрема після національности, але про інтереси селянства не то що не буде дбати, але часто буде виступати проти сих інтересів. Значить, буде виступати проти інтересів переважаючої більшости населеня, отже — **проти інтересів майже цілого народу українського**.

Отже справа зрозуміла, що харківська, а теперішна київська „українська рада" **не є народною**. А также **не є народним** і її новий „**народний секретаріят України**". Тільки в нїм народнього що в назві.

Ані шляхта, яка наприклад творила би кілька процент населеня, ані міське робітництво, що творить, скажім, 15%, не має права заступати цілого народу.

Лише заступництво цілого народу має право його заступати і зватись народним.

Таким заступництвом на Україні є У. Ц. Рада, яка мусїла втікати перед большевицькими розбоями з Києва до Житомира. Лише вона є дійсно народна, хоч не звеefть ся народною. А також народним є **генеральний секретаріят України**, іменований У. Ц. Радою. Він також не має назви „народний", як сей новий, самозваний, але назву козацького секретарства з 17-го століття, та мимоходом він є народний, як народною є та У. Ц. Рада, котра його іменувала.

У. Ц. Рада і її секретаріят є з **волї цілого народу**, а та друга „українська рада" і її секретаріят посаджені в Києві не волею народу, але **при помочи московських большевицьких гармат**.

Такої власти нарід український не признає і вона довго не може удержатись.

Finis Poloniae Historicae.

Були часи, коли кождий Поляк розумів, що границї його вітчини тягнуть ся на півночи від берегів Балтійського моря аж до берегів Чорного моря на полудни; від міста Познаня на заході аж до Вітебска і Києва на сході. Се була Польща з 1772 року; се була Польща історична. Вона обнимала тоді властиву Польщу, Правобережну Україну, Білорусь і Литву. Се була могуча і велика держава в Европі, яку однак пропила і програла польська шляхта. В сій власне державі була неволя, нарід робив панщину, не-пан був рабом. Та в 1772 році прийшов упадок сеї Польщі; вона розпала ся на кілька частий і стратила свою самостійність.

Стратила свою самостійність Польща, але шляхта остала ся дальше при власти, хоч вже під контролею инших правительств. Власть властию, але всетаки не була вона вже такою, як за часів польської державности. І тому шляхта затужила за давною Польщею і рівночасно пустила в рух машину, стараючи ся привернути їй назад давну державність. Почала ся аґітаційна кампанія під кличем „Польска од моржа до моржа" — Польща від Балтійського аж до Чорного моря!...

Від 1772 року до нині проминуло вже 145 літ. Відтоді богато часу вже уплило, много змін на сьвіті наступило. Ішов сьвіт вперед, вперед ішло і людство. І ті народи, які 145 літ тому стогнали ще в ярмі шляхотської Польщі, і ті люди, які в той час своєю кровю під польського канчука зливали рідну землю, — вони також поступили крок вперед. Вони випростували свій згорблений від панщини хребет і протерли свої очи із темряви. Наступила переломова хвиля — гноблені опамятали ся.

Через 145 літ батько оповідав синови, дідусь оповідав внукови про свою гірку недолю, яку переживав він підчас панщини. Через 145 літ старці оповідали дітям свої кроваві спомини про польське панованє. Старець оповідав і плакав, а діти слухали і тихо шептали в серцю: „Не плач, дідусю любий! ми доростем і пімстимо сю кривду"... — „Ми доростем і пімстимо сю кривду" — шептали молоді сини України, Булоруси й Литви. — Не простимо наруги, не простимо насильства, не простимо злочину! Камінь за камінь, зуб за зуб, око за око!"

Так росли українські, білоруські і литовські діти. І вони памятали про всьо, що їм батьки й діди оповідали. На могилах предків вони молили ся, над тими могилами вони плакали, на ті могили вони заклинали ся відплатити ворогови за його лихо. Так в молодих синах України, Білоруси й Литви плекала ся любов до всього рідного і дорогого, а ненависть супроти ворога і жажда пімсти за давні кривди. В них кріпшала національна сьвідомість і національне почуте. А разом із сим вони плекали в собі демократичні ідеали і ненависть до всього, що є автократичне, що є нелюдське. Вони зрозуміли, що людським є платити добром за добро, лихом за лихо, але нелюдським є робити пакости, безпримірно знущати ся над другим.

Наступила тепер нова доба. Наші колишні вороги зрозуміли, що тяжко прийдеть ся воювати з нами, і вони хоч-не-хоч зрезиґнували від Чорного моря. Польський пан уступив українському хлопови: боїть ся відво других Жовтих Вод...

Тепер остали ся для Поляків ще Литва й Білорусь. Але чи сї „польскі землї", Литва і Білорусь, инакшим оком глядять на Польщу як Україна? Чи не теське серце супроти Польщі має Литовець і Білорусин, що й Українець? Тесаме! Білорусин знає, що то є Польща, Литовець також знає, що була, є і що буде для них Польща. І тому нині, коли рішаєть ся доля держав і народів, Поляки опинили ся без добрих сусідів. Сусіди Поляків не довіряють Полякам, ненавидять їх провідників, мерзять ся їх кличами про „свободу", „рівність" і „братерство"... „Не маємо до Поляків найменьшого довіря. Не тішимо ся їх теперішним положенєм, але й не хочемо з ними мати нічого спільного; не хочемо в будучині ділити з ними свою долю" — кажуть сусіди Поляків.

Колишна Польща так страшно остогидла Українцям, Білорусинам і Литовцям, що нині сї народи рішучо відкидають руку Поляків. Навіть Литовці, на яких Поляки мали ще сякутаку надію на спільне співжите, кажуть Полякам: „Проч від нас!" Ось один Литовець, на імя Галабурді, заявив недавно у клівлендській газеті „Пресс", що **стремлїнє, аби по війні злучити Литву з Польщею, може викликати революцію, бо Литовці за жадну ціну не хочуть злуки з Поляками, і о скілько Німеччина не допоможе їм оснувати свою власну державу, то Литовці воліють повернути під даве російське ярмо!**

Україна самостійна, Білорусь хоче бути самостійною, Литва буде самостійною. Прийшов отже конець фразі про історичну Польщу. Finis Poloniae historicae!

Поляки протестують проти конфіскованя великих земельних посїлостий.

Американські польські газети подають протест Поляків проти конфіскованя великих земельних маєтків на Україні, зарядженого Українською Центральною Радою. Протест виданий в Києві дня 22. падолиста 1917 року і підписаний „Польським Комітетом Виконавчим", „Польською Централєю Демократичною", „Партією Політики Реальної", „Партією Народно-Демократичної", „Партією Праці Народної", „Партією Народно-Захованої", Союзом Робітничим „Єдність", „Союзом Христиньсько-Демократичним", „Польським Краєвим Комітетом Боротьби з Анархією", „Польською Колєгією Університетською" і „Мацєжою Польською в Києві". Сей протест звучить:

„Поляки осїли на значнім просторі повстаючої Української Републики і разом з решою населеня, яка почуває себе до горожанства сього корінного краю, протягом пятьох столїть несли службу тому краєви і внесли свого часу в сей край, майже пустий, елементи цівілізації, будували його правний і господарський порядок, яко підставу його будучої культури і розвитку. Ся вікова культурна праця, проваджена нами протягом останного століття в страшних услівях сталого утиску і переслїдування, будучи частию нашого культурного дорібку, становить не лише нашу заслугу супроти України, але дає нам також історично усасаднені ненарушені права, котрі оборонювати є нашим і цілої Польщі сьвятим обовязком.

„Увірені в наші на сьвітлій будучности оперті культурні сили, і сьвідомі наших прав, підносимо нині у сьвяточній хвилї проголошеня Української Републики наш голос, аби ще раз зазначити наше повне зичливости відношенє до управлених стремлінь братнього народу. Однак мусимо рівночасно дати вираз нашому слушному обуреню, що перший акт тимчасового правительства сеї держави був актом кривди супроти Поляків. Знесенєм прав земельної власности, яка є віковим польським дорібком, відобранєм у наших костелів надїли землї, які становлять матеріял їх забеспеченя, пошкодованєм численного загалу населеня в цїли обдарованя других, універзал Української Центральної Ради насилує основні правні засади, на яких опираєть ся добробут і розвій всіх культурних суспільностий сьвіта, не числячи ся навіть з науковими теоріями соціялізму, які, стремлячи до соціялізації землї яко варстату праці, конфіскату одної катеґорії безусловно відкидає. На того рода насильство, безпримірне в історії, не поважив ся жадний найбрутальнійший д е с п о т и з м, жадна тиранія, а се діеть ся в XX. столітю в імя найвисших і вроджених Полякам ідеалів свободи, рівности і братерства. Се нове діло, а правительство в хвили загальної анархії в краю, в хвили, коли рабують наші відвічні оселї, нищать наш культурний доробок, мордують наших земляків, в хвили, коли улиці Києва забарвлені кровю, робить очевидно в цїли скріпленя власти, позискуючи товпу, коштом нашої кривди. Сей універзал насилує рівночасно елементарні демократичні засади тим, що, не чекаючи, аби правосильно вибрані представники усього населеня свобідно висказали ся щодо будучого устрою нової держави, 42 члени Української Малої Ради приняли рішене, так засадниче щодо змісту, правно не даючи ся усправедливити, а для цілого краю так фатальне в наслідках. На сї наслідки мусимо звернути увагу з цілою рішучостию наших переконань і з усею повагою, якої вимагає теперішна грізна хвиля.

„Грозу положеня добачуємо в тім, що виснажений, а вчасти цілком знищений четвертий рік триваючою війною і поширяючою ся майже без перешкоди анархією, нарід має утратити в хвили грозячого голоду найуправнійші господарства, проваджені своїми правними властителями до останної хвилї із заводовим досьвідом, умілостию і замилуванєм, що цілий рільничий промисл, який боров ся з нечуваними трудностями, а який становить богатство не лише приватних осіб, але і цілого краю, в нових услівях зістане засудженний на неминучу загладу.

„Дальше звертаємо увагу на грізне обличє анархії по новім акті, неначе санкціонуючім стільки поповнених вже насильств, що вони не лише не устануть, але противно, ще більше зміцнять ся, бо темні товпи від місяців сто підбурювані, в погони за скорим збогаченєм, чекають лише клича, щоби кожду оселю, кожду межу замінити на терен братовбийчої битви.

„Для безпосередно діткнених, які нині мають бути визуті з батьківщини, кривда є дуже велика і очевидна, а для горожан, які льояльно і радо сповняють свої обовязки супроти держави, є дуже голосно, аби над тим розводити ся. Але є тисячні маси працьовників, власників і челяди, котрих добробут, тісно звязаний з рільничим промислом, є нині загорожений, а котрих жите завтра, може бути, буде наражене на шванк. А серед них є численні родини виселенців, котрі вже раз перейшли ціле нещастє примусового вигнаня. Що з ними? Чи ті безрільні й правдиво демократичні елементи не мають права вимагати оборони і застанови від справедливого правоведаня?

„Чиж дальше лежить в інтересі самої держави в хвили грізної воєнної катастрофи, щоби в часі голоду і розстрою всяких суспільних відносин нерозважним актом самоволі внести ще більший хаос у галузь скомплікованих економічних відносин, на котрих мусить опирати ся добробут всякої державности?

„Остають вкінци будучі відносини молодої України до всіх культурних народів молодої Европи і до найблизшого сусіда — вільної злученої Польщі. В інтересі поступу і мирного розвою бажати мусимо, щоби ті відносини були одна ліпші, щоби головно два великі народи, зближені до себе спільним походженєм, злучені від віків так многими нерозривними узлами, усталили згідно свою відродужуючу ся незалежність в дусі любови, опертої на справедливости, взаїмних зрозуміню своїх потреб і взаїмних уступках. До сього, стверджаємо з жалем, найновійший акт Української Центральної Ради не причиняєть ся.

„Із сих всіх причин в імени поверх міліона Поляків, котрих культурна й економічна жизненність, помимо пережидувань царату, перетривала і творить нині ще важний елемент порядку та значний засіб творчих сил, узглядненє котрих не є без значіня для української державности, сьвяточно перед цілим українським народом і перед усіми культурними народами сьвіта заявляємо, що супроти насильства, яке має відбути ся на безборонним, а так віддана гнетєнім польським народ, протестуємо, що правосильности сього акту в усім, який відносить ся до наших кривд, признати не можемо, а віддавати за наслідки, які можуть з нього повстати, складаємо на його авторів".

Відозва української фронтової ради.

Дієва армія, 22. грудня 1917.
Брати Українці, Білорусини й Музулмани! Українська фронтова рада звертає ся до Вас, Товариші. В сей тяжкий час совіт народ. комісарів, не могучи дати бажаний мир, рішив викликати ворожнечу між братними народами і пустив ся в авантуру, оголосивши війну Українській Републиці. Відносини до других пригнічених національностий такі, як і до Українців. Уряд народних комісарів іде проти самоозначеня народів і бажає скинути утворені сими народами національні правительства, котрі склали ся, як наша Центральна Українська Рада, зіздами робітничих, селянських і салдатських представників пролетарияту. Народні комісарі настільки заняті провокацією, нацьковуванєм брата на брата і братобийчою війною з українським народом, що в тім забули пролетарият і селянство, котрі четвертий рік сидять в окопах і котрим в сей час нічого нема.

Втомленим війною народам ви навязуєте нову війну, але ми віримо, що весь поміркований великоросійський нарід не піде проти Українців; ті-ж, котрі підуть проти, получать належний відпор молодої української влади. Ваш ультимат і оголошене війни ми приймаємо і готові до упертої боротьби. Ми її не боїмо ся. Ми обєднані національними інтересами; ми утворили свої національні правительства на демократичних підвалинах і ми їм віримо. А коли і були які недостатки у нашого правительства, то ми самі можемо їх змінити, а допомоги народних комісарів не потребуємо. В признаню прав народів народними комісарями відчуваєть ся монархізм. Історія дасть належне місце самозваним народним заступникам, а тепер, Товариші, тримайте міцно в руках зброю і нікому її не віддавайте; виставляйте охорону, щоби Вас не розброїли.

Товариші Українці, Музулмани і Білорусини! Ми обєднані загальною ідеєю утворити на своїй земли жите по-свому, і ми поможемо, хоч би ся боротьба була затяжна і вперта.

Дня 17. грудня опричники самозваних народних заступників — народних комісарів міста Петрограду, Криленко і компанія, зявились у фронтову раду на Підгородну, щоби заарештувати бувших там трох членів ради; вони заняли помешкане і поставили машинові крісі. Товариші, нікого не посилайте на Підгородну 27 і не піддавайтесь на провокацію большевиків.

Більшість членів фронтової ради істнує і коли знайде належне місце, давати-ме накази і скличе зїзд. Большевики взяли печатку фронтової ради і всі письма, а решту в помешканю знищили.

Брати Українці! По телеграфу ми зносити ся не можемо і ніяким телеграмам не вірте. Зносини будуть підтримувати ся тільки людьми з місць. Без вказівок не виступайте, а держіть ся на місцях.

(„Засів").

Леся Українка.

РОЗБИТА ЧАРКА.

На весїлю бренять чарочки, —
Хай здорові живуть молодята!
Хай живуть, як в гнїздочку пташки,
Хай кохають ся вони голубята!

На весїлю хтось чарку розбив,
Мозоли на посаді сумує.
Молодий смутно чоло схилив, —
Не журіть ся, „то щастє віщує!"

На весїлю музика гучна,
Тож то шапко та весело грає!
Ох, я знаю, комусь то вона
Безталаннєє серденько крає!...

І розбилось від жалю свого
Серце смутне... Чи хто теє чує?
Чи не скаже хто часом того,
Що — розбитеє серце віщує?

МОСКОВЩИНІ.

Чому казала, що його любила?
Чому дурила козака?
Чому його так довго ти манила,
Як знала ти, що ти така?

Федь Грім.

Сею дорогою подає до відома всім членам У. Н. Союза, що адреса головного предсідателя У. Н. Союза є ся слідує:
МР. К. КИВЕЦІВ,
68 Greene St., Jersey City, N. J.

Українська Центральна Рада і Рада народних комісарів.

Телефонічна розмова між Києвом і Петроградом.

Коло апарату в Києві член центр. комітету У. С. Д. Р. П. (української соціял-демократичної робітничої партії) Порш і член обласного комітету большевиків Бакинський.

Порш (говорить): Наша партія хотіла би вияснити погляд центрального комітету большевиків на національні питаня взагалі, а зокрема у відношеню до України. Наша партія, як і вся Центральна Рада, думає, що центральну владу має бути утворено всею зорґанізованою демократією держави та що центральний уряд має бути соціялїстичний. На Україні висшою владою є Центральна Українська Рада, а формою урядованя на Україні — Українська Народна Република, в федеративнім звязку з загально-державним орґанізмом Росії. Для встановленя конституції Української Републики скликають ся Українські Установчі Збори, причім крайним сроком (реченцем) виборів в Установчі Збори назначено день 9. січня; праця Уст. Зборів має почати ся 22. січня. На гадку нашої партії можна вже й зараз в певних рамцях, по взаїмному порозуміню центра й областий, встановити федеративну форму російської републики. На гадку нашої партії в орґанізованю центрального орґану демократії, на який має опирати ся центральний уряд, мають взяти участь і републиканські уряди областий на спільній плятформі діяльности влади.

Крім питаня про мир, землю й инші в плятформу має бути включено признанє републик, які вже повстали.

З огляду на те нашу партію цікавить питанє, як ставить ся центральний комітет большевиків до тих пунктів. Чи він визнає принципово висшою краєвою владою до Установчих Зборів Центральну Раду й її право в обсягу управи та законодавства вирішати всі питаня місцевого соціяльно-економічного, політичного й національно-культурного житя? Крім того нас цікавить інформація від вас, в якім становищи находить ся справа обєднаня всеї демократії в однім центральнім орґані.

Жду відповіди на сі питаня, а опісля поставлю кілька практичних питань, які народні комісарі повинні негайно вирішити.

Сталін (коло апарату в Петроградї): Я відповідаю. Я уповажнений від уряду народних комісарів. Погляди партії большевиків на національну справу відомі: читайте резолюцію конференції з квітня. Коли вам хочеть ся почути погляд уряду російської републики на національне питанє, то я можу вам служити.

Порш: Дуже рад.

Сталін: Я відповідаю. Питаня, які ви поставили, підлежать рішеню не партії большевиків, а центральній владї, вибраній другим всеросійським зїздом Рад Роб. і Салд. Деп. і признаної недавним зїздом Рад Сел. Деп.

Погляди сеї влади на національне питанє такі: признанє за кождою нацією права на повне самовизначенє аж до відокремленя й утвореня самостійної держави. Волю нації означаєть ся через національні установчі збори. Коли воля нації висловить ся за федеративну републику, тодї уряд не може мати нічого проти того. Влада в країнї, як і в инших областях, має бути в руках усеї суми робітничих, салдатських і селянських депутатів, включаючи сюди й орґанізації ради. В сїй области є велике поле для угоди між Центральною Радою й Радою народних комісарів. Щодо автономії приміром України — то вона має бути повна, необмежена комісарами з верху. Не може бути ніякої опіки, ніякого нагляду над народом українським.

В справі влади й її складу можу сказати таке: 28. листопада в ночи відбуло ся обєднанє Центрального Вик. К-ту Ради Салд. і Роб. Деп. й анальоґічного органу Ради Сел. Деп., утвореного на недавнім зїздї селян. В уряд увійдуть ліві соціялісти-революціонери. Праві соц.-рев. і праві меньшевики виключили себе з революційної демократичної коаліції.

Фронт, його девять десятих, за Радою народних комісарів. Військові операції до 2. грудня спинено. Справа йде про перемирє на всїх фронтах. На ноти, післані в союзні посольства, відповіди ще нема. Дня 2. грудня чекаємо переговорів про перемирє.

Я бажав би знати, чи погляд вашої партії є поглядом Центральної Ради у всїх справах, а особливо національних? Чи ви представник Центральної Ради, чи лише вашої партії?

Я хотів би ще сказати, що сьогодня представники петроградської секції Ради, за згодою Ради народних комісарів, взяли українські національні реліквії — прапори і инші річи, відобрані в Українців в епоху Катерини II., щоби перевезти їх на Україну.

Я хотів би запитати, які відношеня ваші й Центральної Ради до місцевих большевицьких орґанізацій. Чи Рада народних комісарів може рахувати на прихильність Ради після всього того, що я сказав вам про погляди Ради комісарів на національне питанє і владу.

Порш: Я — представник партії, яка займає в Раді керуєче становище. Одночасно я член Ґенерального Секретаріяту, яко секретар праці. Ґенеральний Секретаріят — се уряд Української Народної Републики, сформований Центральною Радою 14. листопада. Моя особиста гадка: співпраця Центр. Ради при орґанізованю центрального орґану демократії і яко жерела загально-державної влади, в напрямку, вказанім мною на початку, можлива. Відношеня до місцевих большевицьких орґанізацій характеризують ся тим, що місцевий обласний комітет большевиків домагаєть ся скликаня обласного зїзду Рад Роб., Салд. і Сел. Деп. України для вибору нового складу Центральної Ради. На нашу гадку Центр. Рада по своему складі се є власне Рада Роб., Сел. і Салд. Деп., вибраних на зїздах селян, робітників і салдатів, причім останний зїзд представників салдатів від 4 міліонів душ закінчив ся щойно 14. листопада с. р. Разом з тим ми визнаємо, що назначенє виборів в Укр. Уст. Збори робить злишним сей зїзд, який стане тільки перешкодою в праці Ген. Секретаріятови в справі спішного переведеня соціяльно-економічних реформ, намічених в універзалї Центр. Ради, виданім 20. листопада, який певно вже вам відомий. Такі взаємини нервують всї демократичні українські, а навіть неукраїнські орґанізації, і не дають спокійно працювати в ожиданю повтореня в Києві московських подій. Щодо петроградського відділу Ради то з ним Центр. Рада є в повнім контакті. Здаєть ся, я дав вам відповідь на всї ваші запитаня. Коли більше питань у вас нема, то позвольте поставити вам два практичні запитаня. Питанє перше: Українські частини військового петроградського округа, зокрема Петрограду, бажають перейти на Україну, але, як се заявила делеґація, в Петроградї роблять їм перешкоди. Чи не можна просити вас про допомогу, щоби їх зовсім зрозумілі домаганя було виповнено? Питанє друге: Місцеві відділи державного банку, обслугуючі фронт і тил, а також і промисловість, мають великі трудности в грошевім обороті, через брак грошевих знаків. Ся обставина викликає серіозні ускладненя в промисловости, особливо в такій сезонній промисловости, як буракоцукрова, не кажучи про те, що брак горший може викликати неспокій в робітничій масї, якій, як служащим так і урядовим, нічим платити. Тому просьба — доставити всім відділам державного банку на Україні в достаточній скількости гроший. Я скінчив.

Сталін: Відповідаю. На перше запитанє можу відповісти, що сьогодня або завтра кілька тисяч вояків-Українців за згодою головнокомандуючого виїде на Україну. Нічого й говорити, що в звичайний час місцем побуту українських вояків може бути Україна. Але війна ускладнює справу і без дозволу відповідних військових частин вільне переношенє тих чи инших національних груп армії приходить ся довести до мінімум. Про се говорю яко про правило, знаючи, що всяке правило має виїмки. Щодо другого питаня то я повідомлю про се Раду народних комісарів і не сумніваю ся ні на одну хвилину, що вона зробить усі необхідні заходи.

Тепер я просив би товариша Сергія.

Сергій Бакинський: Жду питань.

Сталін: Яке становище в Києві?

Бакинський: Влада в руках Центральної Ради, яка не вважає можливим передати її на місцях Радам Роб. і Салд. Деп. Се зневолює нас дуже скептично поставитись до слів тов. Порша, що Рада є зїздом Рад Роб. і Салд. Деп. Тому ми домагаємо ся негайного скликаня всеукр. зїзду Р. Р. і С. Д., виходячи з погляду, що влада до укр. уст. зборів не може оставати ся в руках Укр. Центр. Ради, а повинна перейти в краю до зїзду Р. Р. і С. Д. а на місцях до Р. Р. і С. Д.

Вчера приїхав з Харкова тов. Дугановський і доніс, що й там Центр. Рада веде боротьбу з Р. Р. С. Д. Становище досить остре, але гадаю, що донесеня тов. Порша про можливість повтореня московських подій не мають основ. Ми до сеї пори, вступивши в офіціяльний контакт з Укр. Центр. Радою, все таки не йдемо на розрив з укр. с.-д. і с.-р., представники котрих в київських Р. Р. і С. Д. противлять ся здійсненю принципу про перехід влади до Р. Р. і С. Д. навіть на місцях. У всякім випадку треба признати, що становище доволї серіозне й треба його поважно обміркувати. Ми готуємо на найблизший час обласний зїзд Р. Р., Салд. і Сел. Деп., а також зїзд партії нашої области враз з харківською областию. Чи приїхав до вас тов. Пятаков і чи поінформував вас докладно про становище?

Сталін: Я чув від нього все про Київ. Ми всї гадаємо, що безусловно необхідний краєвий зїзд Р. Р. С. і Сел. Деп. Ми не розуміємо того недовіря, з яким тов. Порш відносить ся до ідеї такого зїзду. На нашу гадку взяти ся до скликаня зїзду повинні ви, Київляни, Одесці, Харківці, Катеринославці й инші, очевидно з Центральною Українською Радою. Коли Рада відмовить ся працювати з вами в сїй справі, що є для нас мало віроятним, то скликайте його без Ради. Влада Р. Р. і С. Д. має бути принята на місцях. Се та революційна заповідь, від якої ми відступити не можемо, і дивуємось, як може Центр. Рада спорити проти аксіоми. Сими днями приїде до вас тов. Зіновєв і ви будете мати змогу побалакати про справи, які вас інтересують. Покищо все.

Порш: Прошу тов. Сталіна остати ся при апараті. Погляд, що Центр. Рада є недемократична, суперечить фактичному становищу й політиці Ради, витриманої з перших днів її початку в усіх політичних і соціяльно-економічних питанях. В складі Центр. Ради нема цензових елементів, бо кадети вийшли з неї давно. В її складі є всі соціялїстичні партії країни, від трудовика починаючи. В неї входять більше ніж 200 селянських людий, вибраних на зїзді селянських представників від населеня областий, більше ніж 150 представників роб. деп., більше ніж 150 вибраних на останнім зїзді депутатів від салдатів і около 70 представників усіх соціялїстичних партій країни. Коли ви цікавитесь докладним складом Центр. Ради, вам буде вислано його завтра. Про політичну й економічно-соціяльну плятформу Ради тов. Бакинський промовчав. Мовчати-му й я, але можу необхідні відомости щодо того подати документами й спеціяльними актами. Щодо приєднаня до України Радою губерній зверху — мушу заявити, що ви дуже помиляєтесь; ще до універзалу катеринославський, харківський і херсонський селянський зїзд висловили ся за прилучене до України. Катеринославська, а коли не помиляюсь, харківська й одеська Рада Р. і С. Д. висловились за прилучене. От і все.

(„Роб. Газета“).

ПОДЯКА.

Я нище підписаний складаю сердечну подяку Головному Урядови У. Н. Союза за ухвалене і прислане менї запомоги з фонду убогих в сумі $25, на ратунок мого калїцтва. Нехай У. Н. Союз розвиваєть ся до найбільших чисел, бо У. Н. Союз є одинока правдива наша орґанізація в Америцї, котра дає своїм членам найлїпшу поміч моральну і матеріяльну. Також сердечно дякую підвладному відділови, а особливо нашому орґанізаторови, котрий не дає упасти нашому відділови і бореть ся аж на три сторони з ворогами, а котрий найбільше потрудив ся в моїй справі. — **Стефан Малиновський**, член 40 від. У. Н. Союза.

МОЖЕ НЕ ПОДОБАЄТЬ СЯ Українцеви дещо в „Свободі“, то тоді не треба прилюдно ганьбити своєї газети, бо вона своя; зате добре написати до редакції, що ось то менї те а те не подобає ся, а рівночасно треба подбати про зріст газети. Коли „Свобода“ буде мати богато передплатників, тоді знайде і найлїпших робітників, які вдоволять усіх читачів. І тому треба конечно приєднувати нових передплатників „Свободі“.

Український рух у Владивостоці.

Владивосток, 18. грудня 1917.

Переворот, який март сього року приніс нам на далекий схід, зовсім знищив тяжкі кайдани, в котрі були закуті всі народи Росії. Людність із вязниць вийшла на широкі простори нового житя. Алеж незабаром стало видко, що великі круги російської людности не брали участи в боротьбі за свого становища рабів і тепер сї вільні раби ніяк не можуть оламятатись і зрозуміти, що то таке свобода. Инші розуміють, що коли свобода, то не треба визнавати ніяких законів, ніяких принципів, ніяких установ; другі вважають, що підчас свободи все повинно робити ся само собою: тільки сиди собі любенько, а вареники та коржі самі будуть пектись, перевертатись у сметані і літати в рот. І таких громадян у нас богато; вони тепер на всї заставки лають народних робітників: „Ач, товариші, „сіцілісти"! Яка-ж то в бісового батька свобода, коли ні вареники ні коржі самі не літають?... Довели до того, що скоро й житної муки не буде!"... Отож доводить ся сим громадянам нагадувати, що й революція вибухла від того, що монархічним урядом держава була зовсім ограбована і доведена до голоду, до загину, і що на таких руїнах, які перейшли до рук „товаришів", важко будувати зовсім новий, великий храм... Досить невиликий гурток, порівнуючи із загалом, тих громадян, які вважають, що свобода накладає на кождого громадянина велику відповідальність і вимагає від нього тяжкої праці, бо тепер його будуччина, його жите — в його руках. Богато громадян вступає тепер в організації не працювати, а на те, щоб не докоряли за відсталість, байдужність і через те се громадянство гальмує розвиток діяльности організацій, а иноді і зовсім припиняє його.

У Владивостоці після перевороту українство зорганізувало ся в одну велику спілку, „Громаду", котра розпочала свою діяльність відкритем у місті українського кіоску, формованем українських військових частин і таке инше, але незабаром виявило ся, що статут „Громади" складений невдало, бо в нім виставлені деякі політичні домаганя, на які не можуть згодити ся ріжні партійні течії, що ввійшли в склад „Громади". Сї течії незабаром відокремились і склали собою ес-деківську та ес-еровську партію, жите-ж „Громади" майже припинило ся, зупинивши й формоване українських військових частин, котрі зовсім розпали ся, з виїмком української телеграфної роти, що виїхала на Україну у Миргород. Тепер за приводом д. Боровика є спроба деяких осіб зреорганізувати „Громаду" в просьвітну організацію, але поставити на ноги, відживити зовсім завмерлу спілку — очевидно буде важко.

Із найстарших українських організацій у Владивостоці є Український Театральний Гурток, що працює вже семий рік, то завмираючи то оживаючи; тепер він уявляє з себе самостійну організацію і намагаєть ся ставити новий репертуар пєс; щойно йшли В. Винниченка: „Щеблї житя" та „Пригвожденні", але по виставі сих пєс виявилась повна неграмотність більшости аматорів театрального Гуртка, що звикли бачити на сцені тільки українське село з його побутовими типами.

Мало хто з аматорів цікавить ся сучасним житєм на Україні і хиба дехто знайомий почасти з українським письменством; з сього видно, що Гурток тримаєть ся на несьвідомім бажаню аматорів погратись на сцені. Як би то не було, всеж таки Гурток істнує тай иноді допомагає коштами укр. соц. партіям; тільки — на жаль — праця українських партій у Владивостоці щось мало помітна. Ще ес-деківська партія агітувала до установчих зборів, гуртувала українство і таке инше, а що вже ес-еровська, то напевно вона істнує тільки на папери; в дійсности-ж її нема. Сїй організації як і всякій організаційній праці дуже шкодять люди, які входять в організацію тільки для чужого ока, неначе відбуваючи якусь повинність, тоді як вільна організація вимагає від кождого свого члена щирої і сьвідомої праці та розуміня відомих слів Ренана: „Свобода тільки здаєть ся полекшенєм; в дійсности-ж се новий тягар. В сїм і криєть ся величність. Свобода заохочує і обовязує, бо вона побільшує суму роботи наложеної на кождого".

Левкович-Орленко.

(„Засїв").

„Рідна Школа",

НОВА УКРАЇНСЬКА ЧАСОПИСЬ В ЗЛУЧ. ДЕРЖАВАХ.

Сими днями вийшло з під праси 1 і 2-ге число (за січень і лютий 1918 року) нової української газети — „Рідна Школа".

„Рідна Школа" виходить раз на місяць у Джерзи Сіти, Н. Дж., заходом „Товариства Українських Греко-Кат. Дякоучителів в Америці". До Комітету Редакційного належать: сьвящ. Олександер Павляк, голова; Теодозій Каськів, заст. голови; Петро Дмитрик, секретар; Мирон Гундич, касієр. Редактор: Дмитро Андрейко. Річна передплата „Рідної Школи" виносить у Злуч. Державах $1.00, а поза Злуч. Державами $1.25. Поодиноке число коштує 10 центів. Всї письма і гроші треба висилати на адресу: Ukrainian Teachers Association, 29 Chestnut St., Yonkers, N. Y.

Зміст 1-го випуска „Рідної Школи" такий: Слово від Редакційного Комітету „Рідної Школи. — Перечитайте уважно. — До народу (вірш Б. Грінченка). — До всїх, що люблять свій нарід! (слово від Редакції). — Сиротина (вірш О. Кониського. — Фільозофія кума Гната при стрічі з кумом Стефаном (вірш). — Про виховуванє дітий. — Про здоровність наших людий в Америці або гігієнічні поради. — Дещо із садівництва. — Хутір в степі (вірш Л. Глїбова). — Пиянство є материю нужди (з двома ілюстраціями). — Два куми (вірш Л. Глїбова). — Богданко: Козак Войнаровський на Сибіри (історичне оповідане). — Часть діточа: Діточки! (слово від Редакції). — Коляда (вірш Т. Галїпа). — Михась (оповідане Галї). — Школяр (вірш). — Червона хусточка (французька казочка з малюнками Г. Павловича). — Заяць і лис (переклав з німецького Вол. Каменецький). — Зимова пісенька (вірш Л. Глібова, 1 ілюстрація). — Мудрий коваль. — Все, що має крила, літає! (забава на зимові вечері). — Зимова загадка. — Урядова часть тов. Укр. гр.-кат. Дякоучителів в Америці (тут є поданий виконуючий уряд товариства, адреса товариства, а також „Короткий перегляд розвою тов. Укр. гр.-кат. Дякоучителів в Америці" і „Панове Дякоучителї!" — поклик Редакції).

Газета має 48 сторін великої вісїмки.

Про ціль сеї нової часописи говорить ся в „Слові від Редакційного Комітету" отсе (наводимо в цїлости):

Тяжке та невідрадне є жите частини народу на еміграції в чужій землї. Відтяті від живого пня народу, від рідної землї, висилюють переселенці всї свої сили, щоби утримати в собі своє питоме народне житє. З жалем працали вони свою країну, тому все з тугою звертають свої серця до батьківщини і завзято дорожать усїм, що нагадує рідний край. Не з розкоші, не з цікавости вийшли сини й дочки українського народу в чужі сьвіти. Вороги-сусіди взяли верх над українським народом і увігнали його в таку біду, що в рідній, богатій землї хлїба йому не стало. А його власна з діда-прадіда земля живила розкішно й живить доси всїх заїдів-ворогів. Сьмілий і відважний наш нарід дав ся закувати в неволю, в ярмо, бо не мав сьвідомости своєї власної сили. А його гнобителї заздро сторожили, щоби він не осьвідомив ся. На його осьвіту, на його народну, рідну школу наложили пута і кайдани. Бо школа народна, рідна — то будучність народу. Тому то Ляхи і Москалї силували ся: або не дати зовсїм школи нашому народови, або заводили таку, що з неї виходила більша шкода ніж користь. Не диво, що під чужим ярмом не навчили ся сини й дочки українського народу того, що їм було треба, і не дивно, що виплодили ся і перевертні та зрадники. Рідна Школа — то серце і очи народу. Тому слава і честь всїм робітникам, що накликали учитись „так як треба", щоби в нас „мудрість" була „своя", щоби серце молодого поколїня било любовю до свого українського народу, а очи зоріли чистим характером.

Щоби, по змозї, доложити і своєю малою працею який камінь до підвалин красшої будуччини нашого народу, зачинаємо, при Божій помочи, видавати місячник „Рідну Школу". За свою ціль кладемо, утримати звязь з просьвітною працею й ідеалами рідного краю, України, і робити всьо, щоби ширила ся і кріпшала осьвіта між нашими переселенцями в Америці, а любов до свого, рідного, не загибала. „Рідною Школою" хочемо вплинути і на молоде поколїнє, що уродило ся і ховаєть ся тут, аби знало пошанувати український нарід, його славну минувшину і всї його змаганя до свободи, які знайшли такий високий висказ в історії нашої нової вітчини, прибраної, — в історії Злучених Держав.

РОДИМЦЇ!

Читай дитинко „Рідну Школу".

Заходом товариства гр. кат. Дякоучителів в Америці вийшло вже з друку 1-ше число місячника „РІДНА ШКОЛА".

Задачею „Рідної Школи" не є політика, але праця спокійна: **ширене науки і осьвіти** між нашими людьми в Америці.

В „Рідній Школї" знайде і старший чимало чого поучаючого та інтересного, а буде там і для наших діточок таке, що їм подобаєть ся і вийде їм в користь.

„Рідна Школа" виходити буде раз в місяць в зшитках на 32 сторінки великого формату а коштує тільки $1.00 на цїлий рік; бо тут не ходить о „бизнес" грошевий але о моральне **добро рідного народа.**

Тому кождий Українець повинен сей місячник запренумерувати і собі а й другим до того намовляти. Не зволїкайте-ж, а зробіть се сейчас!...

В справах „Рідної Школи" належить відносити ся на адресу:

UKRAINIAN TEACHERS ASS'N., 29 Chestnut St., Yonkers, N. Y.

а гроші, чеки чи моні-ордери виписувати на імя:

"RIDNA SHKOLA".

За комітет редакційний

ДМ. АНДРЕЙКО.

Оставте майкутників у спокою.

Проф. В. Френклін Джонс каже, що 4% новонароджених дїтий є майкутниками (такі, що мають більше розвинену ліву руку). Він каже також, що таких дїтий не треба вправляти до уживаня правої руки. Мати ліву руку більше вправлену ніж праву, се не є ніякий фізичний брак. Тому, коли майкут-дитина доростає вже до шкільного віку, не треба зміняти її вправи. Такі заходи є шкідливі. Старанє в напрямі того, щоби дитина замісць лївої уживала праву руку, впливає в першій мірі на мову дитини; така дитина дуже часто стаєть ся гикавою. Добре є відучувати дитину таки ще в колисцї від уживаня лївої руки. Щоби переконати ся зараз по народженю, котрою рукою дитина буде володіти, професор Джонс винайшов до того апарат і рівночасно відкрив, що та рука, якою дитина буде володіти, є трохи довша.

Читайте українські книжки і газети, бо часте читане веде до просьвіти, а просьвіта — се сила. — Пишіть по цїнник книжок до друкарні „Свободи".

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

ПАСЕЙК, Н. ДЖ. Бр. св. Володимира, від. 42, повідомляє своїх членів, що спеціяльний мітінг відбудеть ся в суботу, 2. марта б. р., о годинї 7-мій вечер, в гали церковній. Кождий член має явити ся, бо є важні справи до полагодженя. — Д. Смеркло, секр.

Купуйте Календар У. Н. Союза. Коштує 50 цен. разом з пересилкою.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА.

Т-во „Укр. Амер. Горожан" повідомляє всїх членів, що звичайний місячний мітінг відбудеть ся в неділю, дня 3. марта с. р., о годині 2-гій пополудни. До полагодженя є дуже важні справи. Обовязком кождого члена бути на тім мітінгу. — Т. Грицей, предс.; С. Штогрин, кас.; М. Рибак, писар. 26

ПОЗІР! УКРАЇНЦІ З БАЙОН!

ЗАХОДОМ МУЗИЧНОГО ТОВАРИСТВА ІМ. Н. ЛИСЕНКА

— устроює ся —

ДРУГИЙ ВЕЛИКИЙ

Б А Л Ь

в суботу, дня 9. марта 1918 р.

в гали Майдаша,
94 Іст 21. ул., Байон, Н. Дж.

Початок о годині 7-ій вечер.

ВСТУП 25 ЦЕНТІВ.

Дорогі Родимці місцеві і позамісцеві. Просимо прибудьте на сю забаву а певно не пожалуєте. Весь дохід призначений на Українську пресу у Києві.

26 КОМІТЕТ.

ДІТРОЙТ, МІШ.

Заходом дітвори при церкві св. Івана Хр. відбудеть ся

ШЕВЧЕНКІВСЬКИЙ ВЕЧЕРОК

в неділю, дня 10. марта 1918 р.

в парохіяльній гали
82 Сікат Стр., Дітройт, Міш.

I.

1. Вступне слово ...
2. „Хто як Ти велий" ... хор
3. Житепись Т. Шевченка, Софія Блащук

„ДІТОЧЕ СЬВЯТО"

сценїчний образок в 2. діях М. Козоріса

ОСОБИ:

Марійка ... Софія Демчук
Миколцьо ... Іван Голутяк
Влодзя ... Ксеня Косовська
Стефа ... Анна Крупяк
Іринка ... Ольга Ворко
Андрійко ... Михайло Сивик
Другі дїти.

II.

1. „Гамалїя" ... Ксеня Косовська
2. „Реве та стогне" ... хор
3. „Перебендя" ... Анна Бродяк

„ВІНОК НА МОГИЛУ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА"

дїточа сцена в 2-ох відслонах.

ОСОБИ:

Оля ... Софія Блащук
Любка ... Олена Глушко
Марта ... Марія Цап
Кость ... Іван Голутяк
Борис ... Михайло Сивик
Галя ... Анна Бродяк
Юрко ... Іван Романчук
Олекса ... Іван Сивик
Дух Шевченка ... п. Петро Костирка
Гимн: „Боже великий, єдиний" ... хор

Дітворою проводить: п-ні О. Стернюк.

ВСТУП 50 і 35 ЦНТ. 26-27

Початок о годині 7-ій вечер.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

Пошукую свого вуйка **ФРАНКА КРИНСЬКОГО** з Галичини, повіт Збараж, село Нетреба. 26-27

ANNA KURTASZ,
547 E. 12th St., New York, N. Y.

ДЯКОУЧИТЕЛЬ, з добрим тенорови голосом, може учити хор і провадити школу дітий і ураджувати представленя. Самотний і охочий до праці. Ласкаві зголошеня просить ся слати на адресу: 26-31

M. M., c/o "Svoboda",
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Пошукую своєї дві сестри і **МИХАЇЛА ЗАЛУЖНОГО, АННУ і МАРИНУ СОБЕЦКУ**, котрі мають находити ся в Ню Йорку. Сестри походять з Літовищ. Хто би о них знав або вони самі, прошу зголоситись на мою адресу: 26-30

OLEKSA PYLYPEC,
15 Mechanic St., Hartford, Conn.

Пошукую мого брата **ІВАНА ЛУЦИКА**, з села Галівка, повіт Старий Самбір, Галичина. Він перебував в Бравнсвіл, Па. Вже рік як не маю від него відомости, а хотївбим ся з ним бачити, тож коли прочитає се оголошенє, нехай до мене напише, або нехай сюда приїде. Прошу кождого, хто би знав про него, нехай дасть йому знати, а мій брат най зголосить ся на адресу: 25-26

DMYTRO LUCYK, P. O. Taylor, Pa.

Пошукую своєї сестри **МАРИСІ МАХНО** з села Дубно, пов. Ланьцут. До Злучених Держав приїхала перед 15 роками і мала перебувати в Ню Йорку. Хто би о ній знав або вона сама, зволить ласкаво зголоситись на адресу: 25-27

JACOB MACHNO,
Box 59, Riverhead, N. Y.

НА ПРОДАЖ МАЛА ФАРМА

2½ акра, новий дім на 7 кімнат з ванною, стайня, 15 дерев овочевих. Цїна $2000, треба $300 готівки а решта на місячні сплати. Фарма в добрім положеню; 15 мінут ходу до шапи і до кари. В тих шапах звичайні робітники заробляють 18 до 24 доляри тижнево. В тій місцевости є церков і школа, костел і школа. Голоситись на адресу: 25-26

ALEX ZAKALUZNY,
111 Jacob St., Bristol, Conn.

ПОШУКУЮ РОБІТНИКА досьвідченого у віндовклїнерській роботї. Дам добру платню і заплачу подорож. Голоситись як найскорше до: 24-26

JOHN ADAMOWICZ,
420½ Union St., Nashville, Tenn.

В кождій українській хатї повинен находитись календар Українського Народного Союза, який коштує тільки 50 цнт.

В кождій українській хаті повинна знаходитись часопись „Свобода".

З ТЕАТРАЛЬНОГО ЖИТЯ в Ню Йорку.

ПОЗІР! УКРАЇНЦІ! ПОЗІР!

ДРАМАТИЧНО-СПІВАЦКИЙ КРУЖОК ТОВ. „УКРАЇНСЬКА БЕСІДА" в Ню Йорку

— устроює і відограє —

в суботу, дня 9. марця 1918 р.

в концертовій гали Українського Народного Дому, 217-219 Іст 6-та ул., Ню Йорк, Н. Й.

ВЕЧЕР СЬМІХУ

комік п. Гайдибура

МАЙСТЕР ЧИРНЯК

комедію в одній дії Івана Франка.

ОСОБИ:

Никифор Чирняк, майстер шевський, 65 літ . . . . п. С. Мостовий
Агафія, його жінка . . . п-ні А. Ольшевська
Дамія́н Гутак, цехмістер, 50 літ . . . . п. В. Филипчук
Здзїслав Завадзький, майстер шевський 35 літ . . . . п. Д. Григорак
Цимбальський, заприсяглий знавець, 60 літ . . . . п. А. Пасічник
Владислав Шліцкопф, редактор, 40 літ . . . . п. І. Грибик
Англїчанин, 30 літ, джентельмен . . . . п. П. Григорак
Мартин, челядник Чирняка . . . . п. П. Паньчишин
Криштоф, челядник Чирняка . . . . п. І. Гребіньчук
Хлопець, термінатор . . . п. П. Добрянський
Перший послугач публичний, п. М. Крупка
Другий послугач публичний . . . . п. Т. Татаринський

Режісер П. Петрів.

Музика товариства ім. М. Лисенка під проводом П. Гуменюка.

ПО ПРЕДСТАВЛЕНЮ

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ.

ВСТУП: Крісла І-рядні 50 цнт., ІІ-рядні 35 цнт., враз з гетчеком.

Тикети до набуття перед представленем: „Українська Бесіда", 72 Ст. Маркс Плейз і „Українське Бюро", 520 Іст 6-та улиця, а в дни представленя від 6-тої години вечером при касі.

26-28 ВИДІЛ.

ПОЗІР! ДІВЧАТА! ЧУЙНО! ХЛОПЦІ!

При кождій нагоді співайте січові пісні!

Подаємо тут одну з многих січових пісень, яку треба співати на ноту: „Де згода в родині"...

СІЧОВИЙ КЛИЧ.

У Січ! У Січі єднаймось Брати!
Лиш в них кращу долю ми зможем знайти...
2 р.) За правду і волю, за кращую долю
Віддаймо жите!

Наука і праця—се наші мечі!
А правда і воля—се наші ключі!
2 р.) А в правді, в надії, у січовій злуці
Побіда буде!

СПІВАЙТЕ — ТА ПРИХОДІТЬ ВСІ НА

СІЧОВИЙ БАЛЬ

який устроює нюйорська Січ в неділю (тиждень перед постом)

в неділю, дня 3. марта 1918 р.

в концертовій сали Нар. Дому, 217-219 Іст 6. ул., Ню Йорк.

Українська молодіж знає, що найкраще можна забавитись лише на Січових забавах! Тож не тратьте нагоди!

Початок о годині 6-тій вечером.

МУЗИКА ПЕРВОРЯДНА!

ВСТУП ЛИШЕ 25 ЦЕНТІВ.

Тікети можна набути в „Січовім Базари", 31 Іст 7-ма улиця або при касі.

За порядок і добру забаву ручить

25-26 СІЧОВА СТАРШИНА.

ДО НЮЙОРСЬКИХ УКРАЇНЦІВ І З ОКОЛИЦІ!

ТОВ. „БОРЦІ ВИЗВОЛЕНЯ УКРАЇНИ"

— устроює —

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

в річницю свого істнованя, який відбуде ся

в суботу, дня 2. марця 1918 р.

В LIBERTY HALL,

255-257 E. Houston St., New York.

Вступ від особи 25 цнт., а товариства в компелті лише 10 цнт. за гетчек.

Початок точно о годині 7-мій вечер.

Музика перворядна.

ВСТУП ВІД ОСОБИ 25 ЦНТ.

Запрошуємо до як найчисленнїйшої участи і вже вперед дякуємо за громадне прибуте. 24-26

Відповідно зі звуком назви Т-ва „Борці Визволеня України", є також і важність задачі, яку т-во се має на цїли, а іменно: 1) Приєднувати до організації український загал; 2) ширити просьвіту поміж українським робітництвом; 3) спомагати себе взаїмно в всїляких випадках. Члени сего товариства платять вкладку 50 цнт. місячно, за се вразї недуги побирають запомогу $6.00 тижнево, а вразї смерти $100 на похорон. Збори товариства відбувають ся що четвертої неділї по першім під ч. 217-219 Іст 6-та улиця в Укр. Народнім Домі. На бали будемо приймати нових членів без вступного. Кромі танців і почти любови буде богато і иньших гарних забав.

Половина доходу з балю призначена на фонд Визволеня України.

За добру забаву ручить виділ Т-ва „Борці Визволеня України".

ПОЗІР! УКРАЇНЦІ З ФІЛЯДЕЛЬФІЇ І ОКОЛИЦІ! ПОЗІР!

ТОВ. УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКИХ ГОРОЖАН

устроює на запусти

ПЕРШІ ВЕЛИКІ ВЕЧЕРНИЦІ З ТАНЦЯМИ

в суботу, дня 9. марта 1918 р.

В MERCANTILE HALL,

849-51 North Franklin Street.

Т-во Укр. Амер. Горожан запрошує отсим до численної участи всі Хвальні Товариства і Братства, всїх Українок і Українців так з Філядельфії як і з околиці на перші великі Вечерниці з танцями. Прийдіть, бо Ваша присутність причинить ся много до звеличаня сих Вечерниць.

Пригравати буде Українська Музика з Френклін стр. 26-27

Всякого рода напитки. Добірна перекуска.

ВСТУП ЛИШЕ 25 ЦНТ.

Початок точно о годині 6-тій вечер до 12-ої в ночи.

Імперіялістичний бурян.

Історична Польща.

В 170-тім числі „Нової Ради" (з листопада 1917 р.) є поміщена статя, в якій оповідаеть ся, як Поляки видрукували в Київі проклямацію, котру додають до молитвенника при купнї. І тою проклямацією ширять вони думку про відбудову Польщі, Литви і України. Ось та статя:

Останними часами, як можна гадати по змістови, з друкарні польської в Київі випущено проклямацію, написану по польськи, котра додаеть ся до молитвенника: „Боже збав Польскен", На початку листа стоїть титул короля Ягела: „Владислав, круль Польскі, Лїтевскі і Рускі дзєдзїц і інних лїчних зем господарж"...

Після сього титулу йде коротки і приступний виклад препарованої польської історії, котрий має очевидним заданем причепити темним людям, до котрих попаде молитовник разом з проклямацією, певні імперіялїстичні польські змагання. Коли друкуеть ся тепер в Київі польський молитовник, то вже запевне не для транспортованя його через Швецію та Німеччину в Польщу, а очевидно для поширеня між польськими виселенцями в Росії та зкатоличеними Українцями, котрих чимало є на Поділю й для котрих, треба думати, проклямацію сю і призначено.

Але наведемо кілька цікавих уривків з самої проклямації, котрі подаємо тут в перекладі з польської мови. В першім уже реченю говорить ся, що **„Ягело злучив Литву і Русь (Україну) з Польщею на вічні часи"...** Далї йде вихвалене понад всяку міру добродійности Поляків та польського державного ладу, котрий нібито був найкрасший за тих часів в цїлім сьвітї, через що з Польщею стали по добрій волї злучати ся сусїдні землї.

„Поляки — говорить ся далї — були і є народом відважних вояків, але вони нїколи не були напасниками. Жадної пяди польської землї не було загарбано шляхом військової здобичи; польське ярмо не тяжіло над жадним чужим народом.

„Злучене і поширене території „Річи Посполитої" йшло поволи, але добровільно... На підставі добровільних умов між рівними і вільними стало ся об'єднане ріжних земель з Польщею".

Потім наводить ся слова єзуїта Скарги та передсмертне „пророцтво" польського патріота, Українця родом, Вернигори, на кінци котрого є такі слова: „Від Чорного моря до Балтійського; від Карпат до Низових степів не буде ані Німця, ані Москаля на польській землї". А що автори поділяють сей ідеал, про се сьвідчать їх слова, що ідуть зараз же за словами Вернигори: „Поляки і Польки! Гляньте на сю справжну велич нашої держави"...

По деяких екскурсах у сферу політичної економії, партійного житя та історії, під конець проклямації говорить ся: „Хочемо засаду „рівні з рівними, вільні з вільними" переводити в житє відносно Литви і Руси (України), сповняючи тим своє історичне післанництво. Такої Польщі маємо жадати і мусимо її мати"...

Під текстом проклямації нарисовано три орли: пруський, російський і австрійський. Під кождим орлом видруковано назви трох міст, забраних сими державами нібито у Польщі: під пруським —„Познань, Гнєзно, Гданьск"; під російським — „Варшава, Вільно, Кіюв"; під австрійським —„Кракув, Львув, Цешин".

Виходить, начеб то і Вильна і Київ і Львів також польські міста.

З одного боку, через те, що проклямація розсилаеть ся з молитовником, а з другого, що в ній доводить ся всіми силами шкідливість ріжних партій, зокрема соціялістичних, а натомісць взиваеть ся всіх пристати до одної лиш „партії зєднаної самостійної Польщі", можна з певностию сказати, що ся проклямація вийшла не з демократичних польських кругів, а з буржуазно-клерикальних, які і доси плекають імперіялїстичний ідеал польської держави „од моржа до моржа".

Але треба зауважати, що сей шкідливий бурян має змогу розсївати ся всюди, бо той молитовник, котрий розходить ся з проклямацією, попаде в хату кождого селянина-католика, пролізе в найменьшу щілинку і найде родючий грунт для свого насїня в запамороченій селянській голові. Отже варта взяти ся до боротьби з сим буряном як українській так і польській демократії, котра певно не забуде ще предметних лекцій історії і розуміє, що той імперіялїзм, котрий причинив ся до руїни польської держави, не богато допоможе і відбудованю її.

О. С.

ДОПИСИ.

З ELIZABETH, N. J.

Театральне представлене.

В суботу, 19. січня б. р., я припадково заїхав до Елізабет, де мав нагоду бути на представленю комедії в однім акті під назвою „Настоящі".

Зміст і тенденція сеї комедії, написаної б. Ол. Бобикевичем, є загально відомі, тож я тут про се говорити не буду. Скажу лише, що автор свою цїль осягнув, бо його комедія народови загально подобаеть ся, а завмираюча між нами порода москвофілів не може спокійно висидїти на представленю „Настоящі"...

Але до річи.

Ролю Боровича відіграв Стефан Могила по майстерськи; він грав як справдішний артист, а в своїй грі показав невинність, характер і добре серце нашого сїльського господареченої Боровичевого сина Обез заміту З. Біленька. Їй належить ся подяка за те, що поза свій щоденний труд знаходить ще час на працю для нашого загалу. Ролю Ганусї (нареченої Боревичевого сина Остапа) відіграла А. Могила так гарно, що присутні гості не могли нею натїшити ся. А коли вже кумедний Лесько (наймит Боровича) появив ся на сцену, то сьміхови не було кінця. Ролю Леська грав п. Кіценюк.

Про Елізабет треба сказати, що він є щасливий, бо там є добрий парох, о. Стецюк, котрий має повно енергії і духа та працює ревно для загалу, щоби його осьвідомити й облагороднити його душу і серце.

І дійсно, тут люди на кождім представленю заховують ся спокійно, слїдять за грою розумно і у відповідний час, коли можна, зачинають сьміятись або говорити. Значить, праця щирих робітників не загинула, але оставила по собі культурний слїд.

Другим щирим народним робітником у тій громаді є дякоучитель п. І. Переговський. Се також молодий чоловік, а працює для добра народу зі всеї сили. Недавно він виставляв на сцену відому дїточу оперетку Лисенка „Коза дереза". Сю штуку відіграли дїти. „Козу дерезу" мало де грають в Америці, майже зовсїм нї. Однакож п. І. Переговський доложив богато праці і відіграв штуку як слїд.

Майже кождого місяця є все щось нового в Елізабет. Се добрий примір для инших наших громад. Се заохота до неустанної праці, бо „праця єдина з недолї нас вирве".

Гість.

З BROOKLYN, N. Y.

Театральне представлене.

В неділю, 10. лютого с. р., в гали церкви Сошествія св. Духа аматорський кружок при читальни „Просьвіти" відограв драму в 4-рох діях І. А. Тогобочного „Мати наймичка".

В красно прибраній церковній гали зараз по вечірни зібралось велике число гостий. Перед представленем привитав гостий секретар читальнї, Володимир Яськевич, а опісля піднесено куртину.

В драмі „Мати наймичка" виступали слідуючі аматори: Іван Флинта, Текля Романівна, Іван Гунька, Марія Баер, Катерина Сенюта, Йосиф Шешорак, Марія Касараба, Григорій Цап, Анна Крупська і Павло Шипот. Режісерував Роман Гвоздевич.

Всі аматори відограли свої ролї знаменито, чого доказом були гучні оплески на гали.

Аматори сего кружка не перший раз виступають на сцені; вони дали вже ряд представлень, а бруклинські Українці потрафлять оцінити працю аматорів, бо на кождий поклик являють ся чисельно на представленя.

Не мало труду в тій справі докладає тутешний дякоучитель, Р. Гвоздевич.

Дохід з сего представленя призначено на справлене власних костюмів.

По представленю місцевий парох, о. Володимир Лотович, зложив сердечну подяку гостям за так численну участь, аматорам за їх працю і труд коло плеканя української штуки, а рівночасно в імени аматорського кружка повідомив гостий, що в короткім часї сей кружок відограє драму І. Тобилевича „Бондарівна".

Вкінци аматори відспівали вязанку пісень і „Вже воскресла Україна".

Хоч місцеві „большевики" старають ся всякими способами відтягнути молодіж від хору, читальнї і кружка аматорського, то однак їх зусиля є безуспішні, і в нашої згуртованої молодіжи зустрічають тільки погорду.

Микита Микитин.

ВЕЧІРНИЙ ДЗВІН.

Вечірний дзвін, вечірний дзвін,
Богато дум наводить він.
І перша дума то була —
Сльозами гіркими текла —
Про рідний край, про вільний час,
Огонь небесний, що погас.
І думка та гірка була,
Щоб з хреста знята вона.
Вечірний дзвін, вечірний дзвін,
Богато дум наводить він.
Душі спокою я не мав,
Про другу думку все гадав:
Щоб хтонебудь менї сказав
Єдине слово, щоб я знав:
Чи скине з себе те ярмо,
Що так тяжке воно було?
Вечірний дзвін, вечірний дзвін,
О, скільки дум наводить він!
І як зустрінусь знову я,
То певно й ненька не пізна,
Бо син в чужих степах блукав,
Він долї й радощів не знав.
Блукає скрізь, мов сирота, —
Се трета думка бурлака.
Вечірний дзвін, вечірний дзвін,
Иначе стогне й плаче він!
І чи настане-ж та пора,
Щоб щира правдонька зійшла,
Один другому буде брат,
Та вільність з миром стануть в ряд?
І чути вже чудовий дзвін,
Людий до праці кличе він.
Вечірний дзвін, вечірний дзвін,
Якусь пораду несе він.
І вітерець вже людиха
І тугу-думку розганя —
Щаслива доли мов роса,
Мов та небесная краса.
В серцях людий мир розлила —
І вже Вкраїна засьвіла
І Великодний чутно дзвін,
Щасливі мрії несе він.
Вечірний дзвін, вечірний дзвін,
Богато дум наводить він.

Микола Н—щий.

Нові книжки!

В друкарні „Свободи" появили ся слїдуючі найновійшого виданя книжки:

З житя первісного чоловіка, дуже поучаюча, ілюстрована книжка, в дуже приступній і зрозумілій формі подає спосіб житя первісних і сучасних дикунів. — Ціна . . . . 35 цнт.
Власна хата. Прольоґ. Для виповненя програми при отвореню власних Народних Домів і читалень.—Ціна . . . . . . 10 цнт.
На чужині. Гарне оповідане за ріжні пригоди в чужім краю.—Ціна . . . . . 15 цнт.
Не ялени. Образ з житя народа в однім акті.—Ціна . . . . 10 цнт.
І. Маска, ІІ. Краса. Дуже гарне оповіданє. — Ціна . . . . 10 цнт.
Чорний кіт. Переклад з англійського. — Ціна . . . . 10 цнт.
Про Митрополита Шептицького. Ціна 25 ц.
Доля України. — Ціна . . . . 35 цнт.
Робітничі пісні. — Ціна . . . . 10 цнт.
Кому потрібна війна. — Ціна . . . . 10 цнт.
Як мужик двох ґенералів вигодував. — Ціна . . . . 5 цнт.
Кляса проти кляси. — Ціна . . . . 5 цнт.
Борба о сонце. — Ціна . . . . 3 цнт.
Фільозофія штуки. — Ціна . . . . 50 цнт.
Під шум млинських коліс.—Ціна 20 цнт.
Мати Наймичка. Драма в 4. діях . . 25 цнт.
Помилуй нас Боже, в чорній оправі. — Ціна $1.00
Ангел Хоронитель, з замком, чорна оправа. — Ціна $1.10

Замовленя присилайте на адресу:

"SVOBODA",

83 Grand St., Jersey City, N. J.

Сими днями вийшла з друку книжочка про Митрополита АНДРІЯ ШЕПТИЦЬКОГО.

Ціна 25 центів.

Сю книжку можна купити у:

"SVOBODA"

83 Grand St., Jersey City, N. J.

СКІЛЬКО ТО ГРОШИЙ і праці і журби понесли ті, що заклали „Свободу". Вони зовсім не числили на зиск, лише роздумували, як би то просьвітити нарід. А теперішні видавці „Свободи" тако жтим журять ся. Тому всї сьвідомі Українці повинні бути помічні в тім ділї і зеднувати передплатників.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

Нїмців і Австрійців викидають з армії.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on March 1, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

В середу (27. лютого б. р.) усунено 98 австрійських і нїмецьких підданих з американської армії в таборі Девенс, в Аєр, Масс., наслїдком розпорядженя мінїстерства війни, щоби всїх ворожих чужинців усунути зі всїх таборів. Деякі з них мали перші горожанські папери.

Мінїстерство війни не годить ся на кару смерти за дезертирство.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on March 1, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Мінїстер війни Бейкер не згодив ся на пропозицію ґенерал-майора Тріта, команданта 37. дивізії, щоби завести кару смерти і щоби тим способом спинити дезертирство в армії. Ґенерал Тріт основує свою пропозицію на великім числї дезертирів в армії під його командою, яка складаєть ся по найбільшій части з огайських рекрутів, стаціонованих в таборі Шерідан в Монтґомери, Алябама. Мінїстер Бейкер заявив, що тепер є неможливо формувати остаточну воєнну політику, але він поручив штабовому ґенерал-адютантови видати до армії пересторогу і звернути увагу на серіозність, з якою мусить ся трактувати дезертирство підчас війни.

Змова жовнїрів-чужинців.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on March 1, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Чотирох жовнїрів американської армії в таборі Люіс, в Такома, Ваш., задержано під ключем і очікуєть ся дозволу президента, щоби їх інтернувати яко ворожих чужинців, які змовили ся не лише вистріляти своїх офіцирів таки першого дня, як утїйдуть до окопів в Европі, але також зрадити Нїмцям всї позиції американських війск.

Полонені Українцї в Італії пошукують своїх знакомих.

Отсї галицькі й буковинські Українцї, які тепер находять ся в італійськім полонї, пошукують своїх земляків в Америці:

1) Константин Дужий пошукує **Ілька Костюка**, зборівського повіту в Галичинї. Дорогий Земляче! Цїлою душею я рада би довідати са про Вас, бо з дому жадної відомости не маю. Я є в італїйськім полонї. Прошу Вас, коли будете до мене писати, то пішлїть менї свою фотоґрафію. Моя адреса:

Prigionieri di Guerra
Duzij Constantin, Reg. 22.
Oneglia per Aurigo Provinzio,
Porto di Manrizio, Italy.

2) Палїй Різун пошукує: **Йосифа Різуна, Ілька і Михайла Софійчука й Івана Гаврилюка**; всїх із села Розтоки, вижницького повіту на Буковинї. — Земляки! Я находжу ся в італійській неволї. Напишіть котрийнебудь до мене. По одержаню яких вістий від Вас много Вам опишу. Здоровлю усїх. Моя адреса:

Prigionieri di Guerra
Rizun Palij, Reg. 22,
Oneglia per Aurigo Provinzio,
Porto di Maurizio, Italy.

3) Ілько Бартків пошукує: **брата Василя Барткова, і — Олексу Сахнїя, Петра Николина, Венидикта Бойка, Якима Різняка, Анну Низельську, Параньку Бойко, Катерину Николин, Анну Николин і Стефана Николика**; всї із села Ганівцї і місточка Болшівці, рогатинського повіту в Галичинї. — Дорогі! Я вже довший час пошукую за Вами, але не можу віднайти. Я є в італійській неволї. Напишіть до мене на адресу:

Prigionieri di Guerra
Bartkiv Ilia
Oneglia per Aurigo Provinzio,
Porto di Maurizio, Italy.

Жиди висилають делеґацію до Палестини.

Американські Жиди вибрали д-ра Герри Фріденвальда з Балтімор і Левін-Епштайна з Ню Йорку яко делеґатів до міждержавної комісії для Палестини. Для сих делеґатів виасиґновано 400.000 долярів на кошти подорожи і на инші меньші розходи. Міждержавна комісія, яка незадовго зберегь ся у Палестинї, має приготовити всї пляни для утвореня у Палестинї жидівської держави.

Місто Клївленд за самостійною чесько-словацькою державою.

Рада міста Клївленд, в стейтї Огайо, вислала до президента Вілсона просьбу, щоби він в порозуміню з парляментом обговорив справу вільної і независимої чесько-словацької держави. В Клївленд є около 165.000 Чехів і Словаків.

В Ню Джерзи замикають фабрики.

Говернор Едж з Ню Джерзи повідомив адмінїстратора опалу Ґарфілда, що в цїлім нюджерськім стейтї нема мягкого угля, черсз що треба буде хиба замкнути на якийсь час всї фабрики в стейтї.

Торговля Злучених Держав з Росією за 1917 рік.

Уся торговля Злучених Держав з Росією за 1917 рік досягнула суми 438,000.000 долярів, то є — о 39,000.000 долярів меньше нїж в 1916 році. Протягом того часу з Росії до Злучених Держав привезено товарів за 12,000.000 долярів, а зі Злучених Держав до Росії вивезено за 426,000.000 долярів.

Експорт нюйорської пристани за січень.

Цлова комісія в Ню Йорку подає, що в січни 1918 року вивезено з нюйорської пристани товарів за 244,500.323 доляри, то значить о 58 мільонів долярів меньше нїж в січни 1917 року, коли товарів вивезено за 302,136,327 долярів.

Взиває Гілквіта орґанізувати „червону армію".

Др. Венямин Сапфір (жидок), провідник соціялістів у східній части міста Ню Йорку, написав лист до Моріса Гілквіта (також жидка), щоби сей орґанізував в Америці „червону армію" для допомоги народам російським і нїмецькому. „Я — пише др. Сапфір до Гілквіта — пропоную Вам, аби Ви видали поклик до всїх соціялістів у краю, в лїтах від 31 до 50, аби вони вступали в ряди американської армії під червоним прапором, і сформувати одну велику армію свободи, яка воювала би проти усеї погани і лиха, які кайзеризм хоче укріпити над сьвітом. Я певний, що десятки тисяч чесних і льояльних соціялістів вступлять до сеї армії".

Рільні навози під контролею правительства.

Президент Вілсон видав проклямацію, на основі котрої правительство перебирає під свою контролю всї фабрики, які продукують рільні навози, як також всї навозові артикули: кости, цемент, гнїй, потас і т. п.

Ще треба 7 стейтів, аби в державі запровадити загальну проґібіцію.

В сїм році не може наступити в Злучених Державах загальна проґібіція, бо треба ще сїм сухих стейтів, аби могла наступити загальна проґібіція. Доси в державі вже є 29 „сухих", а ще є 19 „мокрих" стейтів, з котрих більшість соймів вже не будуть радити в сїм році. Щоби державний парламент міг ухвалити загальну проґібіцію, треба, щоби 36 стейтів були сухі.

Корабель, який вже рік стоїть в американській пристани.

В балтіморській пристани є шведський корабель „Асльоґ", який вже цїлий рік стоїть наладований товаром і кождого дня готовий до відізду. Він наладований рільничими машинами і має відїхати до Ротердаму в Голяндії, але тутешні власти забороняють йому відїхати. Корабельні розходи, включаючи платню залоги, вже зросли на кілька тисяч долярів.

Воздушна почта Ню Йорк-Вашінґтон.

Мінїстерство почт оповіщає, що, почавши від 15. цьвітня 1918 року, між Вашінґнотом і Ню Йорком буде курсувати воздушна почта. До сього призначено вісїм лїтаків. Шість буде все в русї, а два буде держати ся про запас. Кождий лїтак буде везти найбільше 300 фунтів почти першої кляси. Кождий лїтак має перелетїти з Вашінґтону до Ню Йорку протягом трох годин, включаючи тут і час на перестанок у Філядельфії. В недїлю почта не буде курсувати. Воздушні стації будуть — в Ню Йорку: парк Ван Кортляндт, Філядельфія: остров Ліґ, у Вашінґтонї: парк Потомак.

Відчит подорожного для нюйорських Українців.

Іван Микулиць, Хорват, який вже 17 лїт подорожує по сьвітї, буде мати цїкавий відчит в понедїлок (4. марта б. р.) в Українськім Народнім Домі (при 6-тій улици) в Ню Йорку. Початок точно о годинї 8-мій вечером. Вступ вільний.

Індійський поет замішаний в протианґлїйську аферу.

Незадовго у Сан Франціско, Кал., відбудеть ся судова розправа проти осїб, які плянували революцію проти анґлїйського пановання в Індії. Рабіндранат Таґоре, славний індійський поет, буде одним з тих, яких будуть судити.

Трамваєвого страйку в Бостонї не буде.

Плянований у Бостонї, Масс., страйк трамваєвих робітників не вибухне, бо між компаніями і робітниками прийшло до порозуміня. Робітники жадали 4 центи підвишки на годину, а компанії згодили ся підвисшити 2 центи на годину. Обі сторони згодили ся.

Куди причислити сього чоловіка?

Мінїстерство справедливости віднесло ся до кількох військових комісій, аби вони сказали, до яких чужинців, чи до ворожих чи до приятельських, належить сей чоловік (його імени не виявлено публично).

Його родичі походили з Австрії, а він уродив ся у Нїмеччинї. Пізнїйше він з родичами виїхав до Швайцарії, де умер його батько. Мама зараз вийшла заміж за одного Росіянина, а що він (її син) не був повнолїтний, отже по новім батьку став правним горожанином Росії. Колиж родичі виїхали до Росії, син, будучи вже повнолїтним, остав ся дальше у Швайцарії. Відти виїхав до Франції, де перебував довший час, а відтак приїхав до Злучених Держав, де ще не є горожанином.

Котрої-ж властиво держави він є горожанином?

По 43 роках розлуки стрінув брат брата.

Ще в 1875 році 17-лїтний Андрій Елтінґ і 19-лїтний Генри Елтінґ розлучили ся і пійшли осібняком шукати собі долї. Через 43 роки один не знав нїщо про другого. Аж минувщого тижня Андрій Елтінґ стрінув свого брата Генрого в місцевости Ню Пальц, в повітї Орендж, Ню Йорк. Андрій числить тепер 60, а Генри 62 роки житя. — Кажуть, що гора з горою не зійдеть ся, а чоловік з чоловіком усе.

ЗАГАЛЬНІ ВІСТИ.

В Нїмеччинї чеканять нові гроші.

Нїмецьке правительство зарядило чекарням видати 200,000.000 нових мідяних 5-фенїгових монет, аби тим способом запобігти недостачі дрібних монет в державі.

Обід в Будапештї коштує 60 до 80 сотиків.

Угорський адмінїстратор поживи зарядив, що малі реставранти у містах на Угорщинї не сьміють брати за обід більше як 60 сотиків, а великі реставранти не сьміють брати більше як 80 сотиків. Обід має складати ся із зупи, кусника мяса, двох-трох кромок хлїба і трохи ярини.

Мексиканські офіцири занимають ся крадіжию дівчат.

В містї Чівава, в Мексико, розстріляно вісїм офіцирів мексиканської армії, коли їх приловлено на нелюдськім поступованю. Вони стояли все з автомобілями коло найбільшого театру і коли молоді дївчата виходили з театру, офіцири хватали їх і вивозили за місто, де або насилували їх самі або продавали до дому розпусти.

Казала спалити своє тїло, а попіл розсипати по морю.

В Льозаннї, в Швайцарії, померла артистка Анна Йост, оставляючи маєток вартости 35.000 долярів. Сей маєток вона записала на поширене масонської пропаґанди. В тестаментї вона просить, аби її тїло спалити, а попіл розсипати по Середземнім мори. Ся просьба буде сповнена по укінченю війни.

Воздушна почта Стокгольм—Петроград.

Шведське правительство обдумує проєкт про воздушнопочтову комунікацію Стокгольму з Петроградом. Рух має почати ся вже десь з кінцем лютого або з початком марта б. р.

Кажуть, що бувший цар розвів ся.

Японська газета „Майнічі" доносить, що за дозволом большевицького правительства Николай Романов, бувший цар Росії, розвів ся зі своєю жінкою і звінчав ся з танцюристкою „панною К."

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

А. К., Толестон, Інд. — Те, що ви іменуєте своєю дописию, називаєть ся докладно так: „Вступне слово з історії України-Руси, написаної Олександром Барвінським". Що Ви се „Вступне слово" із згаданої історії прочитали, се Вам хвалить ся; але що Ви се „Вступне слово" переписали (з многими блудами) і поклали під тим своє імя і назвиско — то сього похвалити не можна, бо се називаєть ся **літературна крадіж.** А чи Вам не відомо, як називають такого чоловіка, котрий занимаєть ся крадіжию?... Помятайте на сему заповідь Божу і не присилайте нам більше подібних дописий!

Родимці! Читайте „Свободу" і приєднуйте для неї якнайбільше передплатників.